

Orkestro muzikos koncertas

Concerto in Do

**LIETUVOS NACIONALINIS
SIMFONINIS ORKESTRAS**

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas
Pitrėnas)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Robertas
Šervenikas)

GLEB PYŠNIAK (violončelė)

MARIJA ARUTIUNOVA (sopranas)

GABRIELĖ KUZMICKAITĖ (mecosopranas)

KAROLIS KAŠIUBA (tenoras)

ANDRIUS APŠEGA (baritonas)

Dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS**

2024 m. kovo 23 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

CAMILLE SAINT-SAËNS (1835–1921)

Oratorija „Tvanas“ („Le Déluge“), op. 45

„**TVANAS**“ (Louis Gallet biblinė poema)

I DALIS

Žmonių sugedimas – Dievo rūstybė – Sandora su Nojumi

Tenoras

Gyveno anuomet gausybė žmonių
Saulėtam krašte, ant apšviestų takų,
Jų būstai ten glaudė tvirtąsias šeimas;
O grožis dukrų – pavydu angelams;
Ir Dievo vaikai ten sėdėjo tarp jų.
Ir spindesį savo kilmingą pametę
Jie troško mylėti vien žemės mergelę!
Iš ryšio to užgimė mums milžinai.
Bet žmonės išsigimė amžiais kitais.

Altas

Išplito blogis tas kaip raupsai pragaištingi.
Nes savo kaltėmis žmogus supykde dangų!
O Dievas gailestavo, pasaulį šį sukūręs.

Choras

O Dievas gailestavo, pasaulį šį sukūręs.

Tenoras

Tuomet Viešpats tarė galingu balsu:

Tenoras, altas, choras

Sunaikinsiu aš šitą rasę
Dėl šitų žmonių prakeiktų
Nes jie nuo manęs nusigręžę
Man priekaištus beria savus.

Altas

Paniekintas teisingumas!

Tenoras

Sugriautas bendrystės šventumas!
Triumfuoja blogybė visa!

Choras

Ir kūnai, ir sielos netyros jų tapo,
O ydos seniai pragaištingai sutepę
Net veidus tyruosius šių žemės vaikų.
Sunaikinsiu aš šitą rasę
Dėl šitų žmonių prakeiktų,
Nes jie nuo manęs nusigręžę
Man priekaištus beria savus.

Tenoras

Tik Nojus patyrė užrūstinto Dievo gerumą.

Altas, choras

Nes doras, labai sąžiningas jis buvo.

Tenoras

Dievas jam tarė:

Bosas

Jau mano gerumas išseko;
Atėjo griežtumo metas!
Dirbk arką medinę, aukštą, plačią ir gilia
Savo žmonai, sūnams ir žmonoms tų sūnų,
Ir poroms išrinktoms
Iš pasaulio būtybių visų,
Visi susirinkit šion arkon.
Su tavim ir taviškiais aš sandoros siekiu.
Bet laikas pradėt, tad visi paskubėkit,
Ir tegul nedorėliai bus nubausti!

Altas

Paniekintas teisingumas!

Tenoras

Sugriautas bendrystės šventumas!

Bosas

Triumfuoja blogybė visa!

Choras

Ir kūnai, ir sielos netyros jų tapo
O ydos seniai pragaištingai sutepę
Net veidus tyruosius šių žemės vaikų.
Sunaikinsiu aš šitą rasę
Dėl šitų žmonių prakeiktų,
Nes jie nuo manęs nusigręžę
Man priekaištus beria savus.

II DALIS

Arka – Tvanas

Tenoras

Ir Nojus darė tai, ką jam įsakė Dievas.

Choras

Ir potvynio vandenys žemę užliejo,
Aukštajam danguj ir bedugnėj giliausioj
Tamsos apgaubti su trenksmu negirdėtu
Pakilo tuoj bangos ir tūžmingi vėjai!
Net saulę šie gedulo debesys gožė,
Ši siaubo banga amžina buvo, rodės!
Ir keturiasdešimt dienų vanduo liejos!
Ir bangos pakilo virš miestų griuvėsių,
Ir ėmė tuštėti kraštai nuodėmingi,
Nes žmonės iš baimės į kalnus sulipo,
Ir kilo ereliai virš apgriautų laukų.
O bangos vis kilo lyg aukų nematytų
Ir siaubo šauksmų ar klyksmų negirdėtų.
Užliejo jos kalnus ir viršūnes aukščiausias.
Tuomet tartum siautėjančių pabaisų staugimas
Žmonių šurmuly ir triukšmas nurimo,
Nutilo, kaip mirštančio kvapas baigtinis,
Nes visa, kas gyva šioj žemėj, sunyko.
Tik arka siūbavo niūriam vandenyne.
Dreifudama link horizonto ji slydo
Šios siaubo nakties amžinos apsupta.

III DALIS

Balandis – Išėjimas iš arkos – Dievo palaiminimas

Sopranas

Bet savąjį pažadą Dievas tesėjo.
Pasklido jo dvelksmas, švelnus kaip glamonė,
Kaip ženklas, kad gedulas baigsis tuojau.
Tad Nojus létai arkos langą pravėrė.
Ir varnui iš rankų savųjų skristi liepė,
Bet jis nesugrįžo, deja.
Tada jis balandžiui švelniam skristi leido;
Bet žemės neradęs kur pailsinti sparno
Sugrįžo jisai pirmąkart vakare...
Po dienų septynių vėl balandis išskrido.
Per tamsųjį dangų jis droviai praskriejo.
Ir lengvas alsavimas bangas tas užliejo,
Spindėjo pavasario saulė erdvėj,
O viskas bylojo, kad žemė atgimsta,
Pulsuoja naujosios gyvybės aistra,
Išbandymų dienos jau baigias, tiesa.
Antrąkart balandis džiaugsmingai sugrįžo,
Snape jisai nešė alyvmedžio šaką,
Žalia ji, nors žemė tebuvo plika.
O dar po savaitės baltasis balandis
Išskrido į kalnus, kuriuos akys jo žvalgė.
Ir trečiąjį kartą nebegrįžo jisai.
Stebėdamas skrydį Nojus pamatė,
Kad žemė vėl spindi šviesiaisiais srautais.

Choras

Jis išėjo iš arkos ir aukurą pastatė;
Ten buvo aukojamos aukos gausingos,
O debesys nušvietė spindintis lankas.

Solistų kvartetas ir choras

Ir štai ką tuomet jiems Viešpats pasakė:
Aš žemės daugiau niekada neprakeiksiu
Nes esame mes susieti amžinai
Ir sandora mūsų brangi man tikrai
Tad būkit vaisingi ir dauginkitės.
Kai šį lanką regėsit, spindint virš debesų,
Prisiminkite, žmonės:
Jis per amžius tvarus.
Tai – simbolis, ženklas ir pažadas tos
Taikos, kurią jums aš per amžius nešu.

Vertė *Giedrius Prunskus*

„LE DÉLUGE“ (Poème biblique de Louis Gallet)

1ère PARTIE

Corruption de l'homme – Colère de Dieu – Alliance avec Noé

Ténor

En ce temps-là, les fils de l'homme étaient
nombreux
Au pays du soleil sur les chemins poudreux,

Leurs tentes abritaient de robustes familles;
Les anges enviaient la beauté de leurs filles;
Les fils de Dieu venaient s'asseoir au milieu
d'eux.

Or ceux-ci dédaigneux de leur splendeur
première,
Désirèrent l'amour des vierges de la Terre!
Et de cette union sortirent des géants.
L'homme dégénéra dans les âges suivants.

Contralto

Bientôt, le mal grandit comme une lèpre
immonde.
Par ses iniquités, l'homme outragea le Ciel!
Et Dieu se repentit d'avoir créé le monde.

Chœur

Et Dieu se repentit d'avoir créé le monde.

Ténor

Et voici ce que dit la voix de l'Éternel:

Ténor, contralto, chœur

J'exterminerai cette race
Car ces hommes que je maudis
Se sont détournés de ma face
Et m'outragent de leurs défis.

Contralto

Toute justice est méprisée!

Ténor

Toute union sainte est brisée!
Tous les crimes sont triomphants!

Chœur

Comme la chair, l'âme est impure
Et le vice a mis sa souillure
Jusque sur le front des enfants.
J'exterminerai cette race
Car ces hommes que je maudis
Se sont détournés de ma face
Et m'outragent de leurs défis.

Ténor

Noé, cependant trouva grâce devant le Seigneur
irrité.

Contralto, chœur

C'était un homme juste et plein d'intégrité.

Ténor

Dieu lui dit:

Basse

Ma clémence est lasse;
Et le temps est venu de ma sévérité!
Fais une arche de bois, haute, large et profonde
Que ta femme, tes fils, les femmes de tes fils

Et des couples choisis
Entre tous les êtres du monde
Dans cette arche soient réunis.
Avec les tiens et toi, je veux faire alliance.
Hâtez-vous car il faut que mon œuvre commence
Et que les méchants soient punis!

Contralto

Toute justice est méprisée!

Ténor

Toute union sainte est brisée!

Basse

Tous les crimes sont triomphants!

Chœur

Comme la chair, l'âme est impure
Et le vice a mis sa souillure
Jusque sur le front des enfants.
J'exterminerai cette race
Car les hommes que je maudis
Se sont détournés de ma face
Et m'outragent de leurs défis.

2ème PARTIE

L'Arche – Le Déluge

Ténor

Noé fit ce que Dieu lui commandait de faire.

Chœur

Et les eaux du déluge envahirent la terre
Et dans les profondeurs de l'abîme et des cieux
Avec un choc terrible au milieu des ténèbres
Se heurtèrent les flots et les vents furieux!
Le soleil s'éteignit sous les voiles funèbres,
Comme si l'onde immense allait durer toujours!
Et l'eau du ciel tomba durant quarante jours!
Et les flots s'élevaient au-dessus des ruines
Et devant le fléau désertant leurs cités
Les hommes éperdus fuyaient vers les collines
Et les aigles planaient sur les champs dévastés.
L'onde lente montait, sûre de ses victimes
Et sourde à leurs cris de terreur.
Elle couvrit les monts et leurs plus hautes cimes.
Et les rugissements des monstres en fureur
Et les clameurs de l'homme et les bruits de
l'espace
S'apaisèrent alors comme un souffle qui passe
Car tout ce qui vivait sur terre fut détruit.
L'arche close flottait sur cet océan morne.
Au hasard elle allait vers l'horizon sans borne
Au milieu de l'horreur d'une éternelle nuit.

3ème PARTIE

La Colombe – Sortie de l'Arche – Bénédiction de Dieu

Soprano

Or Dieu se rappela cependant sa promesse.
Un souffle s'éleva doux comme une caresse
Présageant que le deuil du monde allait finir.
Et Noé put ouvrir la fenêtre de l'arche.
Le corbeau s'envola des mains du patriarche
Pour ne plus revenir.
Puis il donna l'essor à la colombe frêle;
Ne trouva point d'abri pour reposer son aile
Cette première fois elle revint le soir...
Après sept jours, partit encore la messagère.
Elle allait moins timide à travers le ciel noir.
Sur l'onde frissonnante une senteur légère,
Dans l'espace un reflet des rayons printaniers,
Tout disait que la terre émue et rajeunie
Palpitait de l'ardeur d'une nouvelle vie
Et que ces jours d'épreuve étaient bien les
derniers.
Cette deuxième fois elle revint joyeuse,
Elle apportait dans l'arche un brin d'olivier vert,
On connut que le sol était à découvert.
Après sept autres jours, la blanche voyageuse
S'envola de nouveau vers les monts entrevus.
Cette troisième fois, elle ne revint plus.
Et Noé regardant alors, vit que la terre
Renaissante montait dans des flots de lumière.

Chœur

Il sortit donc de l'arche et bâtit un autel;
Des victimes sans nombre y furent immolées;
Un arc resplendissant parut dans les nuées.

Quatuor de solistes et chœur

Et voici ce que dit encore l'Eternel:
Je ne maudirai plus la terre
Vous et moi nous sommes liés
Et notre alliance m'est chère
Croissez donc et multipliez.
Quand vous verrez cet arc briller sur le nuage,
Hommes souvenez-vous
Qu'il doit être à jamais
Le signe rassurant, le symbole et le gage
De la paix que je vous promets.